

Vergaderjaar 2012–2013

33 410

Kabinetsformatie 2012

Nr. 32

MOTIE VAN DE LEDEN ZIJLSTRA EN SAMSOM

Voorgesteld 13 november 2012

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat er onrust in de samenleving is ontstaan over de effecten van de nieuwe zorgpremie op het koopkrachtbeeld, de arbeidsmarkt en de werking van het zorgstelsel;

overwegende dat gezien de financiële opgave waar Nederland voor staat, de grootste bijdrage om de pijn van de noodzakelijke bezuinigingen om de overheidsfinanciën weer op orde te brengen, het beste gedragen kan worden door de hoogste inkomens en dat dit bewerkstelligd kan worden via aanpassingen van heffingskortingen;

verzoekt de regering, af te zien van de invoering van de inkomensafhankelijke zorgpremie (IAP);

verzoekt de regering voorts, de gewenste verkleining tussen hoge en lage inkomens te bewerkstelligen door de algemene heffingskorting en arbeidskorting van lage en middeninkomens te verhogen en vervolgens inkomensafhankelijk af te bouwen en daarbij de parameters zo aan te passen als weergegeven in de bijlage; *)

verzoekt de regering verder, voor bestaande en nieuwe hypothecaire leningen vanaf 2014 het maximale aftrektarief in stappen van een half procent per jaar af te bouwen tot 38% en de opbrengst jaarlijks in zijn geheel terug te sluisen in de inkomstenbelasting door een verlenging van de derde schijf;

verzoekt de regering ten slotte, 250 miljoen euro vrij te maken uit de begroting voor infrastructuur ten behoeve van de sociale agenda, uit te werken door het kabinet in overleg met de sociale partners,

en gaat over tot de orde van de dag.

Zijlstra
Samsom

*) De bijlage is ter inzage gelegd bij het Centraal Informatie Punt en digitaal beschikbaar gesteld in Parlis

111. Werkkostenregeling

In het Belastingplan 2013 is een verhoging opgenomen van de forfaitaire ruimte van de werkkostenregeling van 0,1%. Deze verhoging wordt teruggenomen. Dit levert vanaf 2014 een besparing op van structureel 100 mln.

112. Tegemoetkoming ondernemersafdracht BTW

Voor ondernemers wordt een uitstelregeling ontworpen, die ruimer is dan het huidige voorstel in het Belastingplan 2013. De grens voor de uitstelregeling wordt opgetrokken van 12.000 euro naar 20.000 euro, dezelfde grens bestaat al voor particulieren. Dit kost 19 mln. eenmalig in 2013.

113. Incidentele lastenruimte 2013

De voor 2013 beschikbare incidentele lastenveloppe van 649 mln. (verlaging AOF premie) wordt ingezet in het deelakkoord. De bijbehorende incidentele lastenschuif tussen burgers en bedrijven in 2014 van 195 mln. komt hiermee te vervallen.

114. Ongedaan maken technische veronderstelling in basispad (terugsluis vergroening)

Deze maatregel dient ter dekking van maatregel 16 (inzet terugsluis vergroening begrotingsakkoord).

115. Zorgpremies en overige lastenmaatregelen

De maatregelen in de curatieve zorg leiden tot mutaties in de Zvw-premie. Deze worden terugseluid naar burgers en bedrijven, afgezien van 145 mln. ter dekking van het terugdraaien van de eigen bijdrage van de tweedelijns GGZ en de eigen bijdrage van 7,50 euro per verpleegdag in instellingen voor medisch-specialistische zorg. De terugsluis naar bedrijven gaat via de Aof-premie. Als onderdeel van de maatregelen die het beoogde koopkrachtbeeld moeten bewerkstellingen worden, aanvullend op andere maatregelen het belastingtarief eerste schijf met 0,5% verlaagd en de algemene heffingskorting met 160 euro verhoogd. Hiermee wordt de terugsluis van de BTW-verhoging in 2014 en 2015 alsmede de terugsluis van de vergroeningsmaatregel voor burgers anders vorm gegeven. Ook wordt de oploop van de af te schaffen zorgtoeslag in 2015-2017 hiermee teruggegeven aan de burgers.

(in € mln., -/- is saldoverbeterend)	2014	2015	2016	2017
Tarief 1 ^e schijf	980	980	980	980
Algemene heffingskorting	62	1660	1790	1972
Effect zorgpremies	-66	-718	-334	131
Oploop zorgtoeslag na 2014	-17	61	-466	-1.128
Terugdraaien BTW terugsluis begrotingsakkoord	-1280	-2560	-2560	-2560
Terugdraaien Vergroening (burgers) begrotingsakkoord	-250	-250	-250	-250
Totaal	-571	-827	-840	-855

Memo beperken inkomenseffecten

Aanleiding

De ongerustheid in de samenleving over de effecten van de nieuwe zorgpremie op het koopkrachtbeeld, de arbeidsmarkt en de werking van het zorgstelsel.

Kernpunten

Door af te zien van de inkomensafhankelijke zorgpremie worden de negatieve koopkrachteffecten beperkt. Nivellering wordt vervolgens bewerkstelligd door de heffingskortingen van lage en middeninkomens te verhogen en die vervolgens inkomensafhankelijk af te bouwen. Daarmee is het RA nog steeds nivellerend maar met minder negatieve uitschieters. De aanpassing is budgettair neutraal ten opzichte van het RA.

Aanpassing koopkrachtbeeld

De inkomenseffecten worden beperkt door af te zien van inkomensafhankelijke zorgpremie (IAP). De verlaging van de nominale premie gaat niet door en de zorgtoeslag blijft bestaan. Om toch de gewenste herverdeling van hoge naar lage inkomens te bewerkstelligen worden de algemene heffingskorting en de arbeidskorting verhoogd met respectievelijk €75 en €388. Dit wordt gefinancierd door de algemene heffingskorting met 3% af te bouwen op het inkomenstraject tussen €20.935 en €62.941. Ook wordt de arbeidskorting voor de hoogste inkomens afgebouwd tot €0 bij ruim €110.000. Tot slot wordt de opbrengst van het beperken van de aftrekbaarheid van de hypotheekrente geheel teruggesluisd in verlenging van de derde schijf.

Om de inkomenspositie van ouderen met een aanvullend pensioen te verbeteren wordt de lage inkomensafhankelijke bijdrage, die ouderen zelf uit het netto inkomen betalen, niet verhoogd tot het percentage van de hoge inkomensafhankelijke bijdrage (IAB) zoals in het RA.

Tabel 1: parameters RA en Aanpassing in 2017

	RA	Mutatie	Variant
Inkomensafhankelijke premie (IAP)	11,46%		nvt
Zorgtoeslag	nvt		ja
Nominale premie	400	1.104	1.504
Maximumpremiegrens ZVW	74.000	-19.929	54.071
Inkomensafhankelijke bijdrage 65+ (IAB laag)	7,60%	-1,55%	6,05%
Tarief tweede schijf (TTS)	37,95%	4%	42%
Tarief derde schijf (TDS)	37,95%	4%	42%
Tarief vierde schijf (TVS)	51,64%	0,36%	52%
Afbouwpercentage (AHK)	nvt		3%
Afbouwgrens (AHK)	nvt		20.935
Einde afbouw (AHK)			62.941
lengte derde schijf	60.936	2.005	62.941
Arbeidskorting max bedrag	2.342	388	2.730
Arbeidskorting hoge inkomens	1.095	-1.095	0
Einde afbouw arbeidskorting	73.967	37.086	111.053

Effecten Aanpassing

De effecten (afgerond in kwartprocenten) van de aanpassing wordt gepresenteerd in tabel 2.

Leeswijzer bij onderstaande tabel 2:

- De kolommen 1 en 2 presenteren de koopkracht als gevolg van respectievelijk het basispad MLT en de koopkracht na het regeerakkoord (inclusief Herfst Akkoord).
- Kolom 3 en 4 laten het partiële effect van de aanpassing zien ten opzichte van respectievelijk het basispad en het regeerakkoord. Kolom 5 presenteert het cumulatieve beeld na verwerking van het regeerakkoord en de aanpassing.

Tabel 2: Cumulatieve koopkracht 2013-2017: Aanpassing vergeleken met RA en Basispad

	1	2	3	4	5
	<i>Basispad (MLT)</i>	<i>Stand RA</i>	<i>Partieel effect tov Basispad (MLT)</i>	<i>Partieel effect variant tov RA</i>	<i>Nieuwe Stand</i>
<i>Actieven:</i>					
Alleenverdiener met kinderen					
modaal	-3 ¾	-3 ½	0	0	-3 ½
2 x modaal	-1 ¼	-6 ¼	-3	2 ¼	-4 ¼
Tweeverdieners					
modaal + ½ x modaal met kinderen	½	2 ½	0	-2	½
2 x modaal + ½ x modaal met kinderen	¼	-3 ¼	-1 ½	2 ¼	-1 ¼
modaal + modaal zonder kinderen	1 ¾	2 ¼	¼	- ¼	2
2 x modaal + modaal zonder kinderen	1 ½	-3	-1 ½	3	0
Alleenstaande					
minimumloon	1	2 ¼	4 ½	3 ½	5 ¾
modaal	1 ½	2	¼	- ¼	1 ¾
2 x modaal	1 ¼	-5 ¾	-2 ½	5	-1 ¼
Alleenstaande ouder					
minimumloon	¾	6 ¾	8 ½	2 ¼	9 ¼
modaal	- ¼	¾	¾	- ¼	¾
<i>Inactieven:</i>					
Sociale minima					
paar met kinderen	-4 ¼	-3 ¼	3	2	-1 ¼
alleenstaande	-4	-3 ¾	2 ½	2 ½	-1 ½
alleenstaande ouder	-3 ½	-5 ¼	- ¼	1 ½	-3 ¾
AOW (alleenstaand)					
(alleen) AOW	1	0	1 ¼	2 ¼	2 ¼
AOW +10000	-5 ¼	-6 ¼	- ½	½	-5 ¾
AOW (paar)					
(alleen) AOW	½	- ½	¼	1 ¼	¾
AOW +10000	-5 ¾	-3 ¼	¼	-2 ¼	-5 ¼

Beoordeling aanpassing

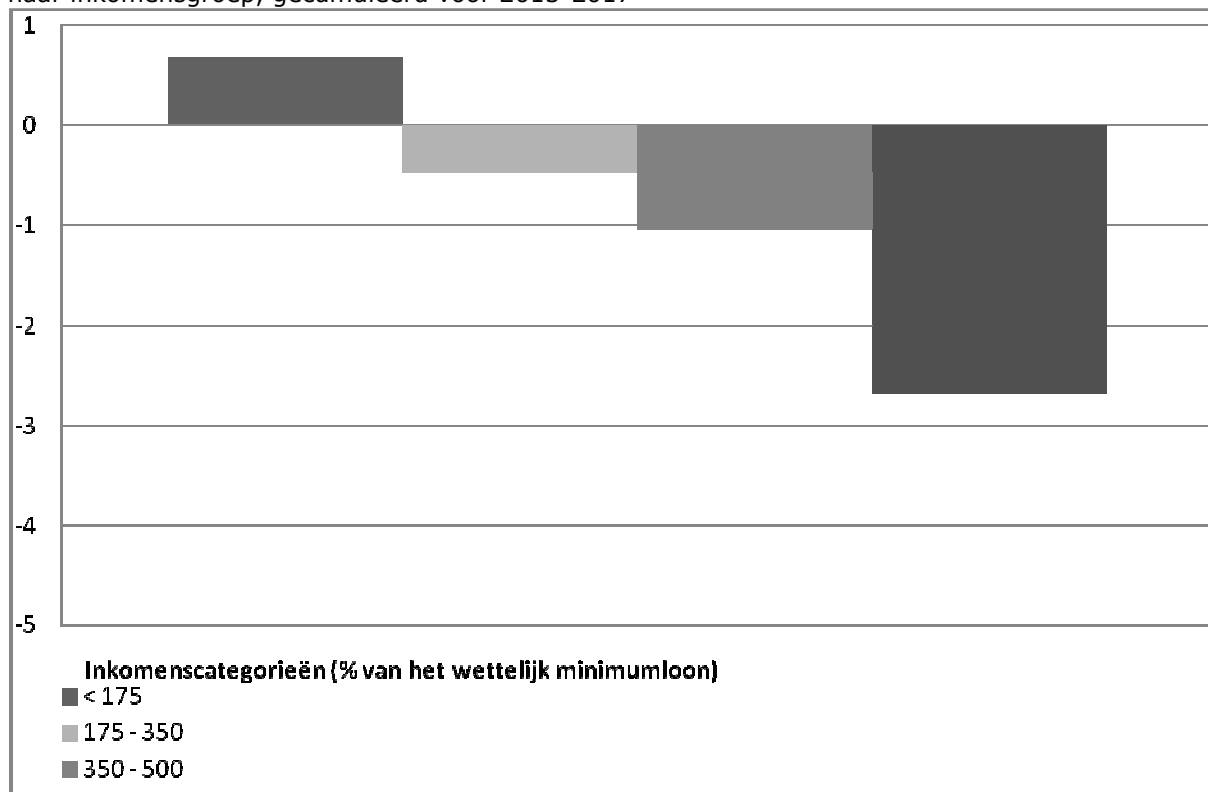
- Het afzien van de nieuwe zorgpremie heeft voor lage inkomens positieve gevolgen. In de jaren 2014-2017 groeit in tegenstelling tot het RA de zorgtoeslag mee met de stijging van de premie. Dit is gunstig voor huishoudens met zorgtoeslag. Lage inkomens hebben bovendien minder last van het afbouwen van de heffingskortingen en profiteren van de hogere heffingskortingen. Zij gaan er dus op vooruit ten opzichte van het RA.
- Veel tweeverdieners profiteerden juist sterk van de nieuwe zorgpremie en gaan er daardoor minder op vooruit dan in het RA. Dit geldt met name voor huishoudens met een gezamenlijk inkomen beneden 2 keer modaal.
- Per saldo is het wegvallen van de IAP voor de meeste hoge inkomens gunstiger dan de afbouw van de arbeidskorting en de algemene heffingskorting die daar tegenoverstaan. Voor hen is de aanpassing dus een verbetering ten opzichte van het Regeerakkoord.

- De verlenging van de derde schijf is gunstig voor inkomens rond twee keer modaal en ongunstig voor inkomens daarboven.

Medianen

Figuur 1 laat de invloed van het pakket aan maatregelen zien op de mediane koopkracht. Het betreft de inkomenseffecten (exclusief basispad) gecumuleerd over 2013-2017. Duidelijk is dat de laagste inkomens er op vooruit gaan en dat het negatieve effect van het beleidspakket toeneemt met het inkomen.

Figuur 1: Mediane koopkracht beleidspakket (excl. basispad) naar inkomensgroep, gecumuleerd voor 2013-2017

Bron: CPB Notitie Regeer Akkoord

Mediane marginale druk

In figuur 2 wordt de mediane marginale druk van werknemers in het RA en na de laatste aanpassing vergeleken met die bij ongewijzigd beleid.

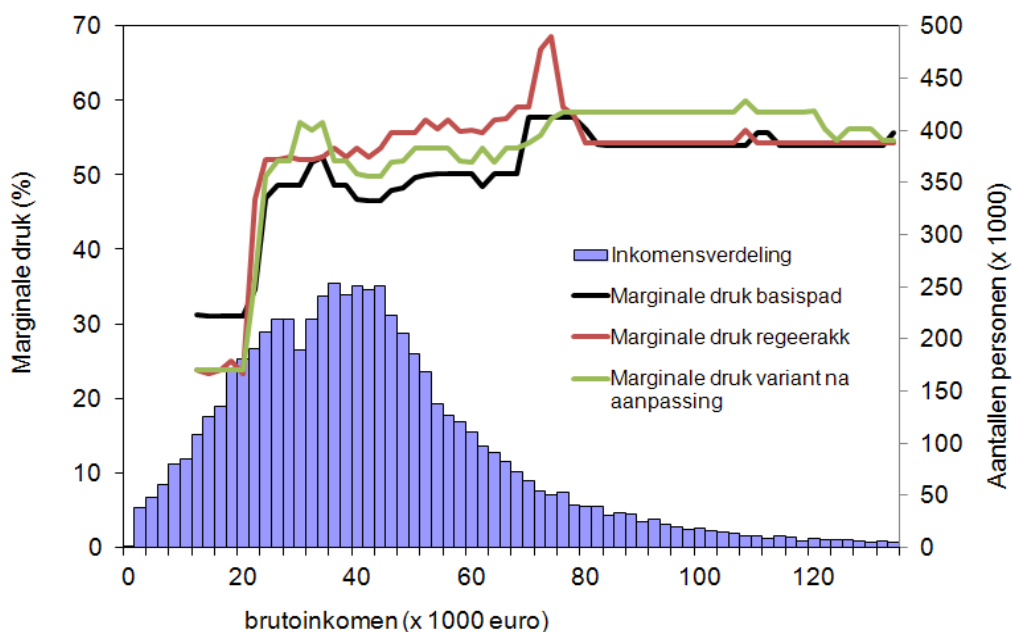
RA

- Bij lage inkomens wordt de lagere marginale druk in het RA veroorzaakt door de verhoging van de arbeidskorting die opbouwt tot het maximum bij WML.
- Voor inkomens tot 50.000 is de verhoging van de marginale druk in het RA het saldo van het afschaffen van de zorgtoeslag, de lagere belastingtarieven en de introductie van de IAP.
- De marginale druk in het RA is maximaal bij €70.000. Hier is sprake van een optelsom van het toptarief in de 4^e schijf, de afbouw van de arbeidskorting en premie IAP die doorloopt tot een premiegrens van €74.000.

Aanpassing

- In het nieuwe beeld is de marginale druk hoger dan bij het RA op het traject tussen minimum en 1½ modaal. Dit is te wijten aan het blijven bestaan van de zorgtoeslag en de afbouw van de algemene heffingskorting met 3%. Het wegvallen van IAP biedt onvoldoende verlichting.
- Bij de middeninkomens is het negatieve effect van de afbouw van de algemene heffingskorting kleiner dan het positieve effect van het wegvallen van de IAP. Inkomens vanaf €70.000 krijgen te maken met de verdere afbouw van de arbeidskorting – wat tot een hogere marginale druk leidt. Bij inkomens vanaf ruim €110.000 is de arbeidskorting volledig afgebouwd en daalt de marginale druk weer naar 52%; het tarief 4^e schijf.

Figuur 2 Vergelijking marginale druk in Basispad, RA en Aanpassing

Frequentieverdelingen

De frequentieverdelingen laten zien welk percentage van de huishoudens te maken krijgt met een bepaalde koopkrachtontwikkeling.

De aanpassing leidt tot de volgende ontwikkeling in het aantal huishoudens dat er 5% of meer op achteruit gaat:

- Voor de gehele bevolking neemt dit af van 17% in RA tot 15%.
- Bij huishoudens op het sociaal minimum daalt dit van 12% naar 9%.
- Voor huishoudens met een middeninkomen scoort de aanpassing minder gunstig dan het RA. Zo neemt voor 1x-1,5x modaal het aantal minnen van 5% en meer toe van 19% naar 24%.
- Hoge inkomens (>3x modaal) hebben duidelijk voordeel van de aanpassing. Het aantal minnen van 5% en meer neemt af met ruim 14%-punt (van 31% naar 17%).

Regeerakkoord oorspronkelijk

Tabel: Koopkrachtontwikkeling 2013-2017, jaargemiddelde, naar kenmerken huishoudens

	<-2%	-2 tot -1%	-1 tot -½ %	-½ tot 0%	0 tot ½%	½ tot 1%	>1%	Totaal
<i>Inkomenshoogte</i>								
Minimum	3%	9%	14%	32%	24%	9%	8%	100%
Minimum-modaal	2%	12%	11%	29%	32%	8%	6%	100%
1x-1,5x modaal	3%	16%	15%	23%	29%	9%	5%	100%
1,5x-2x modaal	3%	12%	13%	18%	32%	18%	4%	100%
2x-3x modaal	5%	15%	17%	31%	25%	4%	3%	100%
>3x modaal	5%	26%	40%	18%	5%	2%	4%	100%
<i>Actief/inactief</i>								
Actieven	1%	9%	16%	24%	36%	11%	4%	100%
Inactieven 65-	4%	11%	15%	42%	18%	4%	7%	100%
Inactieven 65+	6%	23%	15%	23%	19%	7%	8%	100%
<i>Kinderen</i>								
Geen kinderen	3%	13%	13%	26%	29%	10%	6%	100%
Wel kinderen	2%	16%	22%	25%	25%	6%	4%	100%
Totaal	3%	14%	15%	26%	28%	9%	5%	100%

Bron: SZW-berekeningen

Na aanpassing

Tabel: Koopkrachtontwikkeling 2013-2017, jaargemiddelde, naar kenmerken huishoudens

	<-2%	-2 tot -1%	-1 tot -½ %	-½ tot 0%	0 tot ½%	½ tot 1%	>1%	Totaal
<i>Inkomenshoogte</i>								
Minimum	2%	7%	11%	22%	32%	16%	10%	100%
Minimum-modaal	1%	11%	13%	24%	27%	15%	9%	100%
1x-1,5x modaal	3%	21%	14%	22%	28%	9%	4%	100%
1,5x-2x modaal	3%	12%	10%	26%	33%	12%	3%	100%
2x-3x modaal	2%	10%	13%	30%	34%	7%	3%	100%
>3x modaal	1%	16%	34%	30%	10%	3%	5%	100%
<i>Actief/inactief</i>								
Actieven	0%	6%	12%	26%	34%	15%	6%	100%
Inactieven 65-	3%	11%	19%	32%	25%	3%	6%	100%
Inactieven 65+	5%	26%	15%	20%	20%	8%	6%	100%
<i>Kinderen</i>								
Geen kinderen	2%	14%	12%	22%	30%	14%	6%	100%
Wel kinderen	1%	12%	20%	32%	25%	5%	5%	100%
Totaal	2%	13%	14%	25%	29%	11%	6%	100%

Bron: SZW-berekeningen